

føjet til Betænkningen som Bilag 1; Svaret gik ud paa, at Udgiften jo ikke endelig, men kun tilnærmelsesvis kunde bestemmes. Men efter det Skøn, som Ministeriet havde foretaget, vilde Landstingets Affattelse af Lovforslaget foraarsage en Udgiftsforøgelse af 889,000 Kr., medens Folketingets Affattelse vilde foraarsage en Forøgelse af 795,000 Kr., altsaa i begge Tilfælde under 1 Mill. Kr. Dermed var Flertallet ikke tilfreds. Jeg ved ikke, hvad Flertallet spekulerede paa, der gik i hvert Fald 3 Uger hen, uden at man hørte noget fra det, men efter godt 3 Ugers Forløb sendte man en ny Skrivelse til Justitsministeren, som det fremgaar af Bilag 2, nemlig Skrivelse af 7. December, i hvilken man forlanger Oplysninger om, ad hvilke Veje Justitsministeren var naaet til det Over-slag og de Tal, der vare tilstillede Udvalget. Jeg tror, at det er en usædvanlig Fremgangsmaade, jeg mindes ikke i mit ret lange Rigsdagsliv, at man har rettet et saadant Spørgsmaal til et Ministerium. Jeg mindes, at man mangfoldige Gange har forlangt Oplysninger om dette eller hint, men at man bagefter kommer med Spørgsmaal om, ad hvilke Veje Oplysningerne ere naaede, det er for mig noget nyt. Ministeriet svarede temmelig hurtigt, i Skrivelse af 13. December, altsaa seks Dage derefter forelaa der allerede Svar, men dermed var Flertallet endnu ikke tilfreds, det gav sig til at granske videre paa egen Haand, og da det havde gransket Sagen paa 3die Maaned, saa kom der, som den ærede foregaaende Taler omtalte, den i Bilag 3 optagne Redegørelse, indeholdende Flertallets Skøn om, hvad Udgifterne ved Retsreformen ville beløbe sig til, og hvilken Forøgelse de ville medføre. Og Flertallet kommer til et ikke saa lidt større Beløb end Justitsministeren. Værdien af disse Oplysninger skal jeg ikke indlade mig paa at bedømme — det mangler jeg for øvrigt ogsaa Sagkundskab til at kunne gøre, ligesom jeg ogsaa har udtalt ved Begyndelsen af mit Foredrag i Dag, at jeg tror, at ingen af os har, saa vidt mig bekendt, saa megen Sagkundskab, at han er i Stand til paa en nogenlunde fyldestgørende Maade at besvare det Spørgsmaal. Altsaa, Værdien af disse forskellige Oplysninger lader jeg ligge. Jeg skal kun sige, at jeg er tilbøjelig til at tro, at den højtærede Justitsminister særlig har Ret, idet han jo staar nærmest ved Kilderne og altsaa er nærmest i Stand til at bedømme det foreliggende Spørgsmaal. Men enten nu Ministeren eller Ud-

valgets Flertal har Ret, enten Udgiftsforøgelsen vil bevæge sig under en Million eller vokse til to Millioner, saa er jeg enig med den højtærede Ordfører, der i Dag har udtalt, at selv om Udgifterne skulde stige til et saadant Beløb, som det ærede Flertal er naaet til, er Retsreformen af saa overordentlig stor Betydning og er imødeset med saa stor Længsel i mange Aar af den store Befolkning, at den tilvisse er de Ofre værd. Det glæder mig af den ærede Ordfører for Flertallet at høre, at han ønsker Sagen fremmet, i Erkendelse af, at den medfører saa betydelige Fordele for Befolkningen, som han udtalte sig nærmere om. For saa vidt mødes baade Flertallet og Mindretallet i samme Betragtning. Ogsaa vi ønske Sagen fremmet og fremmet saa godt, som det overhovedet er muligt. Men naar det ærede Flertal nu foreslaar at vende tilbage til Landstingets tidligere Affattelse, kunne selvfølgelig jeg og mine Meningsfæller ikke være med dertil, men vi foreslaa, som det er udtalt i Betænkningen, at vedtage Lovforslaget uforandret, i alt Fald paa dette Trin af Behandlingen. Om der naas en Overenskomst ved gensidig Imødekommen, er en Sag for sig, men vi finde ikke paa dette Tidspunkt Anledning til at foreslaa nogen som helst Forandring i det foreliggende Forslag.

Steffensen: Ja, ogsaa jeg ønsker denne Sag fremmet. Men jeg kan ikke være enig med den sidste ærede Taler i, at det har været et saa temmelig unyttigt Arbejde, at sætte sig hen og overveje, hvad Sagen vilde koste. Det er nemlig ganske rigtigt, at vi alle sammen maa have været paa det rene med, at en Retsreform vilde medføre større Udgifter baade én Gang for alle til Bygninger o. s. v. og aarlig til Lønninger o. s. fr., og endvidere ved de enkelte Sagers Behandling, som sikkert derved vil blive dyrere, men det er jo ét, at man er paa det rene med, at en Retsreform vil blive dyrere, men et andet er det, om man ikke maa sige, at vi skulde se os lidt for med Hensyn til de forøgede Udgifter og navnlig se paa, om vi saa faa en Retsreform, som er de forøgede Udgifter værd. Herom kan der nu være Spørgsmaal, og navnlig paa et enkelt Punkt er jeg af den Formening, at den paagældende Institution, Nævninger, er ikke en Institution, der er de Udgifter værd, den koster. Jeg har allerede i Folketinget i 1880—81, da Sagen var til Behandling dér, udtalt mig om, at denne Institution sikkert ikke